

IDIOMA Sobre "pago", "cobro", "abono" i altres barbarismes

Pregunta.—Sóc comerciant i use sovint els vocables *pago*, *cobro* i *abono*. Un amic em diu que estes paraules són refusables en valencià. Què em dieu, vós, d'això?

Resposta.—En efecte, són refusables i cal substituir-les per altres valencianes. En general els substantius plans acabats en *o* són castellanismes que s'han introduït en el nostre idioma. Diem en general, perquè n'hi ha uns quants com *carro*, *halo*, *moro*, *golfo* (en castellà *gozne*) i altres, que són autènticament nostres. Hi ha noms plans acabats en *o* que han estat presos d'idiomes estrangers i els podem usar en valencià. Ex.: *merino* (espanyol) i *sorgo* (italià). Però en general, repetim, cal bandejar-los.

La substitució d'estos barbarismes no és gens difícil. Unes vegades es substituïxen amb mots d'arrel distinta a la del barbarisme. Ex.: *agrado* = *gust*; *ahorro* = *estalvi*; *desapego* = *desmenjament*; *acomodo* = *conveniència*; *gasto* = *despesa*; *pedido* = *comanda* o *en comanda*. Atres, basta suprimir la *o* final per a obtenir el mot valencià correcte. Ex.: *palo* = *pal*; *avaro* = *avar*; *calvo* = *calb*; *modelo* = *model*. Hi ha barbarismes d'esta mena que deixen d'ésser-ho si la *o* final se substituïx per una *e*. Exemple: *Mito* = *mite*; *alabastro* = *alabastre*; atres, suprimixen la *o*: *cochero* = *cotxer*; *trono* = *tron*. El barbarisme *senyorio* en valencià és *senyoriu*; *abandono*, fa *abandó*. El mot castellà *punyo* unes vegades és *puny* ("el *puny* tancat") i atres és *pom* ("el *pom* del bastó"). *Decano* fa *degà*, però *decoro* fa *decòrum*. *Dato* no fa *dat*, sinó *dada*. Ex.: "Em va donar una *dada*."

"Vaig anotar-me unes *dades*." Els qui escriuen *dat* i *dates* escriuen, encara, barbarismes camuflats.

Per a un bon grapat de noms plans acabats en *o* que han entrat en el nostre llenguatge per le vies del castellà hi ha una bona manera de corregir-los: fer-los terminar en *-ment*.

Ex.: *Abono* = *abonament* ("Ho ha fet en *abonament* de les seues raons." "Prengué un *abonament* a un teatre."); *aclaració* = *aclariment*; *adorno* = *adornament*; *aforo* = *aforament*; *aplauzo* = *aplaudiment*; *desamparo* = *desemparament*; *desarrollo* = *desenrotllament* (i *desenvolupament*); *desterro* = *desterrament* (i *exili*); *desahogo* = *desfogament* (i *desembaràs*); *empenyo* = *empenyorament* (i *pignoració*); *pago* = *pagament*; *ornato* = *ornament*; *cobro* = *cobrament* (i *cobrança*); *asiento* = *assentament* (i *seient*, *seti*). El mot *arreglar* és correcte en valencià mentre significa *posar en regla*. Però *arreglo* és un castellanisme i cal dir *arreglament*. Ex.: "L'*arreglament* de la situació."

El substantiu corresponent a *pedido* (de *pedir*) és *comanda* o *encomanda*, com hem vist anteriorment. El corresponent a *despedir* és *acomiar*.

Concretament:

No direm *pago*, sinó *pagament*.

No direm *cobro*, sinó *cobrament*.

No direm *abono*, sinó *abonament*

(Fem observar que un atre sentit d'*abono* és *adob*. *Abonar* (castellà) un bancal és *femar-lo*, posar-li *adobs* (en castellà *abonos*). Així, doncs: no *abonar*, sinó *adobar*; no *abono*, sinó *adob*.)

CARLES SALVADOR